Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 25 września 2017 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer referencyjny:
2013/0304 (COD)

10537/1/17
REV 1 ADD 1

CORDROGUE 86
DROIPEN 91
JAI 624
SAN 265
CODEC 1103
PARLNAT 237

UZASADNIENIE RADY

Dotyczy:	Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z myślą o przyjęciu DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniającej decyzję ramową Rady 2004/757/WSiSW w celu włączenia nowych substancji psychoaktywnych do definicji narkotyku i uchylającej decyzję Rady 2005/387/WSiSW – Uzasadnienie Rady – Przyjęte przez Radę w dniu 25 września 2017 r.

I. WPROWADZENIE

W dniu 17 września 2013 r. Komisja przedstawiła wniosek dotyczący dyrektywy zmieniającej decyzję ramową 2004/757/WSiSW (proponowana dyrektywa o nowych substancjach psychoaktywnych) oraz wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie nowych substancji psychoaktywnych (proponowane rozporządzenie o nowych substancjach psychoaktywnych).

W dniu 21 stycznia 2014 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął opinię w sprawie proponowanych dyrektywy i rozporządzenia o nowych substancjach psychoaktywnych.

W dniu 17 kwietnia 2014 r. podczas sesji plenarnej Parlament Europejski przyjął swoje stanowisko w pierwszym czytaniu dotyczące proponowanych dyrektywy i rozporządzenia o nowych substancjach psychoaktywnych.

W dniu 27 maja 2015 r. Coreper zdecydował, że dalsze dyskusje w sprawie proponowanego rozporządzenia o nowych substancjach psychoaktywnych nie powinny opierać się na art. 114 TFUE (dotyczącym poprawy funkcjonowania rynku wewnętrznego) jako podstawie prawnej, lecz na nowej podstawie prawnej w postaci art. 83 ust. 1 TFUE (dotyczącego prawa karnego).

W dniu 6 kwietnia 2016 r. odbyło się drugie posiedzenie Coreperu, podczas którego ponownie dyskutowano na temat zmiany podstawy prawnej na art. 83 TFUE przez nadanie aktowi formy dyrektywy, a także zwrócono się do Komisji o przedstawienie wniosku w sprawie zmiany rozporządzenia ustanawiającego Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA), która to zmiana miałaby polegać na wprowadzeniu do tego rozporządzenia przepisów dotyczących systemu wczesnego ostrzegania oraz analizy i oceny ryzyka.

W dniu 30 sierpnia 2016 r. Komisja przedstawiła taki wniosek dotyczący rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie EMCDDA, który był następnie analizowany przez Horyzontalną Grupę Roboczą ds. Narkotyków na posiedzeniach w dniach 7 września, 21–22 września, 11–13 października i 9 listopada 2016 r.

W dniach 8 i 9 grudnia 2016 r. Rada (ds. WSiSW) przyjęła podejście ogólne w sprawie proponowanych dyrektywy i rozporządzenia o nowych substancjach psychoaktywnych zawarte w dok. 14810/1/16 REV 1 i 14809/1/16 REV 1.

Przy tej samej okazji Rada udzieliła prezydencji mandatu do rozpoczęcia negocjacji z Parlamentem Europejskim z myślą o osiągnięciu porozumienia w sprawie proponowanych dyrektywy i rozporządzenia o nowych substancjach psychoaktywnych.

W czasie prezydencji maltańskiej odbyły się trzy spotkania trójstronne. Ostateczny kompromis osiągnięto w dniu 29 maja 2017 r., a w dniu 31 maja 2017 r. Coreperowi przekazano teksty proponowanych dyrektywy i rozporządzenia o nowych substancjach psychoaktywnych w brzmieniu ustalonym w wyniku negocjacji międzyinstytucjonalnych zawartym w dok. 9567/17 i 9566/17.

W dniu 8 czerwca 2017 r. komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) przeprowadziła głosowanie i zatwierdziła teksty proponowanych dyrektywy i rozporządzenia o nowych substancjach psychoaktywnych w brzmieniu ustalonym w wyniku negocjacji międzyinstytucjonalnych. Przewodniczący komisji LIBE Claude MORAES wystosował do przewodniczącego Komitetu Stałych Przedstawicieli pismo dotyczące dyrektywy o nowych substancjach psychoaktywnych, w którym stwierdził, że jeżeli przedmiotowy tekst zostanie formalnie przekazany Parlamentowi Europejskiemu jako stanowisko Rady w pierwszym czytaniu w odniesieniu do przedmiotowego wniosku ustawodawczego, zaleci on członkom komisji LIBE, a następnie zgromadzeniu plenarnemu, by w drugim czytaniu Parlamentu zaakceptowali stanowisko Rady w pierwszym czytaniu bez poprawek – z zastrzeżeniem weryfikacji, której dokonają prawnicy lingwiści obydwu instytucji.

W dniu 20 czerwca 2017 r. Rada (do Spraw Ogólnych) osiągnęła porozumienie polityczne w sprawie proponowanej dyrektywy o nowych środkach psychoaktywnych. Tekst proponowanych dyrektywy i rozporządzenia o nowych substancjach psychoaktywnych został następnie zweryfikowany przez prawników lingwistów.

II. CEL

Nowe substancje psychoaktywne, które naśladują działanie substancji umieszczonych w wykazie na mocy konwencji ONZ, pojawiają się często i szybko rozprzestrzeniają się w Unii. Niektóre nowe substancje psychoaktywne stwarzają poważne zagrożenia dla zdrowia publicznego lub zagrożenia dla zdrowia publicznego i zagrożenia społeczne. Celem proponowanych dyrektywy i rozporządzenia o nowych substancjach psychoaktywnych jest szybsze i skuteczniejsze – w porównaniu z obecnym systemem ustanowionym decyzją Rady 2005/387/WSiSW – uporanie się na szczeblu UE z takimi nowymi substancjami psychoaktywnymi.

III. ANALIZA STANOWISKA RADY W PIERWSZYM CZYTANIU

Kilka elementów zawartych w proponowanych dyrektywie i rozporządzeniu o nowych substancjach psychoaktywnych wymagało dogłębnych dyskusji, aby możliwe było osiągnięcie porozumienia: stosowanie aktów delegowanych/wykonawczych do uwzględnienia najniebezpieczniejszych nowych substancji psychoaktywnych w definicji narkotyku, termin wdrożenia środków krajowych oraz kryteria występowania o sprawozdanie na temat oceny zagrożeń.

Akty delegowane

Zasadniczą kwestią w negocjacjach międzyinstytucjonalnych była kwestia uwzględniania za pomocą aktów delegowanych lub wykonawczych nowych substancji psychoaktywnych w definicji narkotyku. Rada była zdania, że najlepszym instrumentem do takiego celu są akty wykonawcze, natomiast Parlament zwrócił uwagę, że kwestia ta jest ściśle związana ze zdrowiem obywateli i że wyłączenie Parlamentu z podejmowania takich decyzji jest niewłaściwe. Parlament wystąpił o to, by uwzględnić go w procesie podejmowania decyzji dotyczących uwzględniania nowych substancji psychoaktywnych w definicji narkotyku. W następstwie długich dyskusji podczas negocjacji międzyinstytucjonalnych Rada – w zamian za przyjęcie głównych zmian proponowanych przez Radę w prawodawstwie dotyczącym nowych substancji psychoaktywnych – zgodziła się, by nowe substancje psychoaktywne były uwzględniane w definicji narkotyku w drodze aktów delegowanych.

Termin wdrożenia środków krajowych

W porównaniu z pierwotnym wnioskiem Komisji Rada zaproponowała skrócenie terminu wdrożenia środków krajowych zakazujących określonej nowej substancji psychoaktywnej z jednego roku do sześciu miesięcy, gdy tylko przyjęty zostanie akt delegowany dotyczący uwzględnienia danej nowej substancji psychoaktywnej w definicji narkotyku. Parlament zachęcił do dalszego skrócenia tego terminu do trzech miesięcy. W wyniku negocjacji Parlament zgodził się zaakceptować termin sześciu miesięcy na wdrożenie środków krajowych, tak by zapewnić, że wszystkie państwa członkowskie będą miały na to wystarczająco dużo czasu, biorąc pod uwagę różne systemy prawne.

Próg wystąpienia o sprawozdanie na temat oceny zagrożeń

Parlament stwierdził, że przewidziany przez Radę próg wystąpienia o sprawozdanie na temat oceny zagrożeń po wydaniu wspólnego sprawozdania na temat nowej substancji psychoaktywnej jest zbyt wysoki („w przypadku gdy wstępne sprawozdanie każe przypuszczać, że substancja ta może stwarzać *poważne* zagrożenia dla zdrowia publicznego lub zagrożenia dla zdrowia publicznego i zagrożenia społeczne są zbyt wysokie”).
W następstwie dyskusji nad tą kwestią Parlament zgodził się przyjąć przewidziany próg, biorąc pod uwagę to, że dotyczy on tylko ewentualności/oznaki wystąpienia poważnego zagrożenia, nie zaś stwierdzonego zagrożenia, i że próg ten musi być powiązany z przewidzianymi kryteriami uwzględniania nowych substancji psychoaktywnych w definicji narkotyku (które przewidują, że aby to uczynić, substancje muszą stwarzać „*poważne* zagrożenia dla zdrowia publicznego oraz, w stosownych przypadkach, zagrożenia społeczne na poziomie Unii”).

IV. PODSUMOWANIE

W stanowisku Rady w pierwszym czytaniu odzwierciedlono kompromis osiągnięty w negocjacjach między Radą a Parlamentem Europejskim przy pośrednictwie Komisji. Po przyjęciu proponowane dyrektywa i rozporządzenie o nowych substancjach psychoaktywnych zastąpią aktualny system radzenia sobie z najniebezpieczniejszymi nowymi substancjami psychoaktywnymi na poziomie UE ustanowiony decyzją Rady 2005/387/WSiSW. Nowy system pozwoli o połowę skrócić czas wymagany na poddanie najniebezpieczniejszych nowych substancji psychoaktywnych środkom kontroli na poziomie UE.